

Πρόγραμμα Ελλάδας-ΟΟΣΑ:
Τεχνική Υποστήριξη για την Καταπολέμηση
της Διαφθοράς

**Υπουργείο Παιδείας:
Σχέδιο Δράσης για την Ενίσχυση
της Εκπαίδευσης στη Δημόσια
Ακεραιότητα και την
Καταπολέμηση της Διαφθοράς
στα Σχολεία**

Το παρόν έγγραφο δημοσιεύεται με την ευθύνη του Γενικού Γραμματέα του ΟΟΣΑ. Οι απόψεις και τα επιχειρήματα που χρησιμοποιούνται εδώ δεν αντανακλούν απαραίτητα τις επίσημες απόψεις των χωρών μελών του ΟΟΣΑ.

Το παρόν έγγραφο, καθώς και οποιοσδήποτε χάρτης περιλαμβάνεται στο παρόν, δημοσιεύονται με κάθε επιφύλαξη ως προς το καθεστώς ή την κυριαρχία επί οποιουδήποτε εδάφους, ως προς τον καθορισμό των διεθνών συνόρων και των ορίων και ως προς το όνομα κάθε χώρας, πόλης ή περιοχής.

Λίγα λόγια για τον ΟΟΣΑ

Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) αποτελεί ένα φόρουμ μέσω του οποίου οι κυβερνήσεις συγκρίνουν και ανταλλάσσουν τις εμπειρίες τους σε σχέση με πολιτικές που έχουν υλοποιήσει, προσδιορίζουν τις ορθές πρακτικές υπό το φως των αναδυόμενων προκλήσεων και προωθούν αποφάσεις και συστάσεις για τη δημιουργία καλύτερων πολιτικών για μια καλύτερη ζωή. Η αποστολή του ΟΟΣΑ είναι να προάγει πολιτικές που βελτιώνουν την οικονομική και κοινωνική ευημερία των ανθρώπων σε όλο τον κόσμο. Για περισσότερες πληροφορίες ανατρέξτε στη διαδικτυακή τοποθεσία www.oecd.org.

Λίγα λόγια για το Πρόγραμμα Ελλάδας-ΟΟΣΑ

Η ελληνική κυβέρνηση δίνει προτεραιότητα στον αγώνα για την καταπολέμηση της διαφθοράς και της δωροδοκίας και, με τη συνδρομή των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων, έχει δεσμευτεί να αναλάβει άμεσα δράση. Στο εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς αποτυπώνονται οι κρίσιμοι τομείς των μεταρρυθμίσεων και ορίζονται οι προτεραιότητες με στόχο την ενίσχυση της ακεραιότητας, της διαφάνειας και την καταπολέμηση φαινομένων διαφθοράς. Ο ΟΟΣΑ, σε συνεργασία με την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ανέπτυξε μια σειρά επικουρικών δράσεων για την εφαρμογή του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου κατά της Διαφθοράς (ΕΣΚΔ). Το έργο αυτό έχει προγραμματιστεί να ολοκληρωθεί το 2018 και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Ελλάδα. Για περισσότερες πληροφορίες ανατρέξτε στην [ιστοσελίδα του έργου](#).

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ

Ενίσχυση της Εκπαίδευσης στη Δημόσια Ακεραιότητα και την Καταπολέμηση της Διαφθοράς στα Σχολεία

Ένας από τους πρώτους δημόσιους θεσμούς με τους οποίους έρχονται σε επαφή οι Έλληνες πολίτες είναι το εκπαιδευτικό σύστημα. Ο ρόλος του είναι καίριος στη διαμόρφωση και τη μετάδοση των αξιών της κοινωνίας μας. Μέσα από το πρόγραμμα σπουδών, την αλληλεπίδραση με τη σχολική κοινότητα, τους κανόνες συμπεριφοράς και τις διαδικασίες που καθιερώνει η διοίκηση της σχολικής μονάδας, οι μαθητές δημοτικού και γυμνασίου μυσούνται στα κοινωνικοοικονομικά και πολιτικά ήθη και τις αξίες και, κατ' επέκταση, στη δημόσια ακεραιότητα.

Η δημόσια ακεραιότητα αφορά στη συνεπή ευθυγράμμιση και τη συμμόρφωση με κοινές ηθικές αξίες, αρχές και κανόνες για τη διαφύλαξη του δημόσιου συμφέροντος και την ιεράρχησή του πάνω από τα ιδιωτικά συμφέροντα στο δημόσιο τομέα.¹ Σε όλο τον κόσμο, κερδίζει έδαφος η τάση για παροχή βοήθειας στους δασκάλους για να διδάξουν την αρχή της δημόσιας ακεραιότητας. Η τάση αυτή εκφράζεται με την προσθήκη μαθημάτων και δραστηριοτήτων που ενσωματώνονται στο ωρολόγιο πρόγραμμα ή στα προγράμματα εκτός διδακτικών ωρών, τα οποία δίνουν έμφαση στους ρόλους και τις ευθύνες που έχει κάθε πολίτης να διαφυλάττει τη δημόσια ακεραιότητα. Με αυτόν τον τρόπο, ενισχύεται και προάγεται η δημόσια ακεραιότητα και οι νέοι πολίτες μαθαίνουν να ενεργούν στην καθημερινή τους ζωή με γνώμονα τους αστικούς κανόνες και αξίες.

Η καλλιέργεια ενός πνεύματος ακεραιότητας στους κόλπους της νεολαίας αποτελεί βασικό άξονα του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς. Η Διαφάνεια, όπως ονομάζεται η εθνική στρατηγική για την καταπολέμηση της διαφθοράς, ανάγει τον ρόλο της εκπαίδευσης στην καταπολέμηση της διαφθοράς σε ένα από τα βασικά εργαλεία της. Για παράδειγμα, η εθνική στρατηγική αναφέρει ότι «στον πυρήνα της παιδείας πρέπει να βρίσκεται η διαπαιδαγώγηση των νέων για τον σεβασμό στους νόμους και η καλλιέργεια της ηθικής συνείδησης. Δεν πρέπει να διαφεύγει της προσοχής ότι κατά την παιδική ηλικία τίθενται οι βάσεις διαμόρφωσης του χαρακτήρα και ηθικού προσανατολισμού».² Και η στρατηγική συνεχίζει επισημαίνοντας ότι «Από το σχολείο πρέπει να αρχίσει η διαπαιδαγώγηση, η συγκρότηση ηθικής προσωπικότητας, έτσι ώστε τουλάχιστον αυτοί που καλούνται να υπηρετήσουν το Δημόσιο, αλλά και όλοι οι πολίτες να προτάσσουν το γενικό συμφέρον έναντι του ατομικού».³ Για τον σκοπό αυτό, στο πλαίσιο της στρατηγικής, ανατίθεται στο Υπουργείο Παιδείας και στη Γενική Γραμματεία Καταπολέμησης της Διαφθοράς (ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.) το έργο της αύξησης της ευαισθητοποίησης σχετικά με την ακεραιότητα στους νέους μέσα από τη δημιουργία και προώθηση προγραμμάτων για την ακεραιότητα.

1. ΟΟΣΑ (2017), «Σύσταση Συμβουλίου του ΟΟΣΑ για τη Δημόσια Ακεραιότητα», ΟΟΣΑ, <http://www.oecd.org/gov/ethics/integrity-recommendation-el.pdf>.
2. Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (2013), «Διαφάνεια: Εθνικό Σχέδιο Δράσης κατά της Διαφθοράς».
3. Ό.π.

Για να χρησιμοποιήσει το εκπαιδευτικό σύστημα ως εργαλείο για την καλλιέργεια της ακεραιότητας και την καταπολέμηση της διαφθοράς, το παρόν Σχέδιο Δράσης προτείνει συγκεκριμένα βήματα για τη δημιουργία και πιλοτική εφαρμογή μιας σειράς πόρων που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι δάσκαλοι στα σχολεία. Για να μειωθεί στο ελάχιστο κάθε αναστάτωση στο βασικό πρόγραμμα σπουδών των σχολείων, δίνονται αρκετές επιλογές όπως οι ευέλικτες ζώνες μάθησης και οι θεματικές εβδομάδες.

Ευέλικτες ζώνες

Στο δημοτικό σχολείο, μέρος του βασικού, υποχρεωτικού, προγράμματος είναι οι «ευέλικτες ζώνες». Ο λόγος που λέγονται ευέλικτες ζώνες είναι επειδή ο δάσκαλος μπορεί να επιλέξει ένα θέμα που θέλει να διδάξει, τον τρόπο διδασκαλίας του καθώς και τα εκπαιδευτικά υλικά που θα χρησιμοποιήσει. Οι εν λόγω ζώνες επιτρέπουν την υιοθέτηση μιας διαθεματικής προσέγγισης από τον δάσκαλο και την ανάθεση εργασιών στους μαθητές στις οποίες ο τελευταίος έχει έναν βαθμό ελευθερίας επιλογής. (βλ. Πίνακα 1).

Πίνακας 1: Ώρες αφιερωμένες στις ευέλικτες ζώνες

Τάξη	Ώρες την εβδομάδα
Α΄ με Δ΄ Δημοτικού	3
Ε΄ Δημοτικού με Γ΄ Γυμνασίου	2

Θεματικές εβδομάδες

Οι θεματικές εβδομάδες αποτελούν ένα πρόσθετο ευέλικτο εργαλείο που χρησιμοποιεί το Υπουργείο Παιδείας για να φέρνει σε επαφή τους μαθητές με διάφορα κοινωνικά ζητήματα μέσω της χρήσης πρωτοποριακών μεθόδων μάθησης και διδασκαλίας. Κάθε χρόνο, το Υπουργείο Παιδείας προσδιορίζει το θέμα της εβδομάδας, ενώ τα προηγούμενα χρόνια έδινε το βάρος σε επίκαιρα θέματα όπως η προσφυγική κρίση και οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (Sustainable Development Goals – SDGs). Στη συνέχεια, καταρτίζεται το διδακτικό και εκπαιδευτικό υλικό και διανέμεται σε όλα τα σχολεία της Ελλάδας, γεγονός που διασφαλίζει την ολοκληρωμένη και σύμμετρη κάλυψη όλων των μαθητών.

Σχέδιο δράσης

Επιδίωξη του παρόντος Σχεδίου Δράσης είναι να αποτελέσει εργαλείο συζήτησης για την ένταξη στο εκπαιδευτικό σύστημα του ζητήματος της δημόσιας ακεραιότητας. Το Σχέδιο απαρτίζεται από δυο στάδια: στο Στάδιο 1 περιγράφονται οι διάφορες ενέργειες, οι αρμόδιοι φορείς, το χρονοδιάγραμμα, τα αποτελέσματα και οι δείκτες μέτρησης της προόδου που έχει σημειωθεί για τη δημιουργία και πιλοτική εφαρμογή των διδακτικών και εκπαιδευτικών υλικών που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν στις ευέλικτες ζώνες και τις θεματικές εβδομάδες.

Το Στάδιο 2 χρησιμοποιεί τα διδάγματα του Σταδίου 1 με στόχο την αξιοποίηση στο έπακρο των συνεχιζόμενων αναμορφώσεων του προγράμματος σπουδών προκειμένου να ενσωματωθεί στη διδακτέα ύλη το ζήτημα της δημόσιας ακεραιότητας. Τα αποτελέσματα αυτού του σταδίου είναι γενικά και θα πρέπει κατά το μάλλον ή το ήττον να τροποποιηθούν για να απηχούν τη διαδικασία αναμόρφωσης των προγραμμάτων σπουδών του Υπουργείου Παιδείας.

Στάδιο 1. Σχεδιασμός και πιλοτική εφαρμογή των εκπαιδευτικών υλικών για τη δημόσια ακεραιότητα

Αρ.	Δράση(-εις)/μέτρο(-α)	Περιγραφή δράσης	Πότε (π.χ. μήνας)	Αποτέλεσμα (παραδοτέο)	Αρμόδιοι οργανισμοί	Δείκτης μέτρησης της προόδου και στόχος	
<i>Σχεδιασμός διδακτικού και μαθησιακού υλικού</i>							
1.	Περιγραφή των αξιών που πρέπει να διέπουν την εκπαίδευση στη δημόσια ακεραιότητα	Αναγνώριση των κύριων προκλήσεων που αντιμετωπίζει η κοινωνία σε σχέση με τη διαφθορά και την ακεραιότητα και συμφωνία επί των κανόνων και αξιών που πρέπει να προαχθούν σε σχέση με την ακεραιότητα.	1ος μήνας		Προς συζήτηση		
2.	Αποσαφήνιση των παραγόμενων αποτελεσμάτων	Προσδιορισμός των τύπων μαθησιακών υλικών (διδακτικοί πόροι, πόροι για μαθητές, εφαρμογή κινητού κ.ά.) και προσδιορισμός των τάξεων που θα καλυφθούν από τα εν λόγω υλικά.	1ος		Προς συζήτηση		
3.	Σύσταση μιας Συμμετοχικής Ομάδας Εκπαίδευσης στην Ακεραιότητα (συνοπτικά, Συμμετοχική Ομάδα)	Πρόκειται για μια ομάδα ατόμων από την κοινωνία των πολιτών και τα πολιτικά κόμματα που θα παρέχουν ανατροφοδότηση σχετικά με το περιεχόμενο του Πακέτου Πόρων Διδασκαλίας. Η ομάδα αυτή θα παρουσιαστεί, εφόσον θα συμφωνηθεί η προσέγγιση στο βήμα 1, και θα μπορεί να προβαίνει σε τροποποιήσεις.	1ος		Προς συζήτηση	Σύσταση της Συμμετοχικής Ομάδας	1
4.	Σύσταση της Ομάδας Συγγραφής Εκπαιδευτικού Υλικού (συνοπτικά, Ομάδα ΣΕΥ)	Η ομάδα αυτή θα είναι ολιγομελής με το ανώτερο πέντε μέλη με εμπειρία στη συγγραφή εκπαιδευτικού υλικού, και ειδικότερα στη δημιουργία των φυλλαδίων με τις ασκήσεις που θα γίνονται στην τάξη. Η ομάδα αυτή θα παρουσιαστεί εφόσον ληφθεί	1ος		Προς συζήτηση	Σύσταση της Ομάδας Συγγραφής Εκπαιδευτικού υλικού	1

Αρ.	Δράση(-εις)/μέτρο(-α)	Περιγραφή δράσης	Πότε (π.χ. μήνας)	Αποτέλεσμα (παραδοτέο)	Αρμόδιοι οργανισμοί	Δείκτης μέτρησης της προόδου και στόχος	
						(συνοπτικά, Ομάδα ΣΕΥ)	
		συμφωνία για την προσέγγιση στο βήμα 1 και 3.					
5.	Περιγραφή των κύριων μαθησιακών αποτελεσμάτων	Τα μαθησιακά αποτελέσματα προδιαγράφουν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητες που πρέπει να κατέχουν οι μαθητές μετά το πέρας της διδακτικής διαδικασίας. Αναλόγως της συμφωνίας για τη στάση απέναντι στα ηθικά ζητήματα, θα κρίνονται τα μαθησιακά αποτελέσματα (δηλ. εφόσον επιτευχθεί συμφωνία στην προσέγγιση του βήματος 1 και 3).	1ος	Μαθησιακά αποτελέσματα για την εκπαίδευση στη δημόσια ακεραιότητα	Ομάδα Εργασίας ΣΕΥ, ΙΕΠ, Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ.		
6.	Διαίρεση των κύριων μαθησιακών αποτελεσμάτων σε πιο συγκεκριμένους μαθησιακούς στόχους που να καλύπτονται σε διδακτικές ώρες	Η ανάλυση αυτή θα επιτρέψει την ανάλυση των κύριων μαθησιακών αποτελεσμάτων, π.χ. «από τις πράξεις των μαθητών φαίνεται να έχουν αποκτήσει ένα αίσθημα λογοδοσίας και πνεύμα διαφάνειας», σε ένα σύνολο επιμέρους δεξιοτήτων, π.χ. ότι «οι μαθητές θα είναι σε θέση να ορίσουν τη λογοδοσία και να παρέχουν παραδείγματα από την καθημερινή ζωή. Επίσης, θα είναι σε θέση να εξετάσουν σενάρια με κριτική ματιά ώστε να καθορίσουν εάν ένα άτομο επέδειξε ικανοποιητικό βαθμό λογοδοσίας σε μια ενέργεια».	1ος	Μαθησιακοί στόχοι	Ομάδα Εργασίας ΣΕΥ, ΙΕΠ, Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ.		
7.	Αξιολόγηση του υφιστάμενου προγράμματος σπουδών ως προς την καταλληλότητά του	Αυτή η ενέργεια θα περιλαμβάνει την αξιολόγηση του διδακτικού και εκπαιδευτικού υλικού για να διασφαλιστεί ότι δεν επιτυγχάνονται ήδη τα συγκεκριμένα μαθησιακά αποτελέσματα που καλύπτονται σε διδακτικές ώρες και περιγράφονται στην Ενέργεια 6.	1ος		Ομάδα Εργασίας ΣΕΥ, ΙΕΠ, Γ.Ε.Γ.ΚΑ.Δ.		
8.	Διεξαγωγή σεμιναρίου	Το σεμινάριο θα επικεντρώνεται στη σχεδίαση εκπαιδευτικών παρεμβάσεων στα υφιστάμενα αντικείμενα και/ή τις ευέλικτες ζώνες με τρόπο ώστε να προαχθεί η δημόσια ακεραιότητα για τα μέλη της Ομάδας ΣΕΥ. Κάποια από τα θέματα που θα πραγματεύεται το σεμινάριο θα είναι, π.χ. ποιες είναι οι καλύτερες μεθοδολογικές προσεγγίσεις, πώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί το τοπικό πλαίσιο στη διδασκαλία περί διακυβέρνησης, τι προβλήματα παρουσιάστηκαν κατά την αποτίμηση της πραγματικής αλλαγής που συντελέστηκε μετά την εκπαίδευση των μαθητών στη δημόσια ακεραιότητα κ.ά. Η Έκθεση του Σεμιναρίου (δηλ. το τελικό συμπέρασμα) θα περιγράφει τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν και τις διαπιστώσεις της ομάδας.	1ος	Σύνταξη έκθεσης μετά την ολοκλήρωση του σεμιναρίου	Εξωτερικός δάσκαλος εκπαιδευτή ς	Αρ. Εκθέσεων που εκπονήθηκαν στο πλαίσιο του σεμιναρίου	1

Αρ.	Δράση(-εις)/μέτρο(-α)	Περιγραφή δράσης	Πότε (π.χ. μήνας)	Αποτέλεσμα (παραδοτέο)	Αρμόδιοι οργανισμοί	Δείκτης μέτρησης της προόδου και στόχος	
9.	Δημιουργία ασκήσεων που θα ανατίθενται στους μαθητές ώστε να επιτύχουν τους μαθησιακούς στόχους	Οι ασκήσεις που θα ανατίθενται στους μαθητές είναι στην ουσία οι δραστηριότητες που θα ενσωματωθούν στο Πακέτο Πόρων Διδασκαλίας.	1ος > 2ος		Ομάδα Εργασίας ΣΕΥ, ΙΕΠ, ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.		
10.	Πιλοτική δοκιμή των ασκήσεων στο περιβάλλον της τάξης	Πιλοτική εφαρμογή σε τάξη για να διαπιστωθεί κατά πόσον οι ασκήσεις που ανατίθενται στους μαθητές κεντρίζουν την προσοχή και το ενδιαφέρον τους	2ος		Ομάδα Εργασίας ΣΕΥ, ΙΕΠ, ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.		
11.	Επανασχεδίαση των ασκήσεων για τους μαθητές	Επανασχεδίαση των ασκήσεων για τους μαθητές με βάση ένα τεστ που θα τεθεί σε πιλοτική εφαρμογή στην τάξη	3ος		Ομάδα Εργασίας ΣΕΥ, ΙΕΠ, ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.		
12.	Σύνταξη ενός προσχέδιου του Πακέτου Πόρων Διδασκαλίας	Το Πακέτο Πόρων Διδασκαλίας θα περιέχει: • Τη διδακτική διαδικασία που θα ακολουθηθεί και τυχόν πρωτότυπα έγγραφα από τα οποία θα παραχθούν αντίτυπα από τους δασκάλους για να χρησιμοποιηθούν στις ασκήσεις που θα διανεμηθούν στους μαθητές. • Μια εισαγωγή που να επεξηγεί τους λόγους που εφαρμόζεται και την άδεια να χρησιμοποιηθεί πιλοτικά. • Τους συνολικούς μαθησιακούς στόχους του Πακέτου Πόρων Διδασκαλίας και πώς αυτό ενσωματώνεται στο πρόγραμμα σπουδών. • Τις διαδικασίες αξιολόγησης • Οδηγίες για την αντιμετώπιση πιθανών αντιδράσεων της σχολικής κοινότητας. • Γενικές σημειώσεις περί μεθοδολογίας και του τρόπου προαγωγής της συζήτησης και εξασφάλισης της πλήρους συμμετοχής. • Τον ορισμό των βασικών όρων όπως ηθική, ακεραιότητα κ.λπ. Επίσης, το Πακέτο Πόρων Διδασκαλίας μπορεί να περιέχει διδακτικό υλικό για τους μαθητές όπως αφίσες, βίντεο κ.λπ.	3 ^{ος}	Πακέτο Πόρων Διδασκαλίας	Ομάδα Εργασίας ΣΕΥ, ΙΕΠ, ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.	Αρ. Πακέτων Πόρων Διδασκαλίας που δημιουργήθηκαν	1
13.	Υποβολή του Πακέτου Πόρων	Η Συμμετοχική Ομάδα θα ελέγχει την ποιότητα και την αποδοχή	3ος		Ομάδα		

Αρ.	Δράση(-εις)/μέτρο(-α)	Περιγραφή δράσης	Πότε (π.χ. μήνας)	Αποτέλεσμα (παραδοτέο)	Αρμόδιοι οργανισμοί	Δείκτης μέτρησης της προόδου και στόχος	
	Διδασκαλίας στη Συμμετοχική Ομάδα για λήψη ανατροφοδότησης	του Πακέτου Πόρων Διδασκαλίας από την κοινωνία.			Εργασίας ΣΕΥ, ΙΕΠ, ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.		
14.	Αναθεώρηση του Πακέτου Πόρων Διδασκαλίας	Υποβολή του Πακέτου Πόρων Διδασκαλίας σε αναθεώρηση μετά την ανατροφοδότηση από τους συμμετέχοντες.	3ος		Ομάδα Εργασίας ΣΕΥ, ΙΕΠ, ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.		
15.	Σύνταξη σχεδίου διδακτικής ενότητας Εκπαίδευσης Δασκάλων	Η διδακτική ενότητα Εκπαίδευσης Δασκάλων θα προσδιορίζει τα βήματα που θα πρέπει να ακολουθήσει ένας εκπαιδευτής κατά τη χρήση του Πακέτου Πόρων Διδασκαλίας (καθώς και το πιθανό εκπαιδευτικό υλικό).	3ος	Διδακτική Ενότητα Εκπαίδευσης Δασκάλων	Ομάδα Εργασίας ΣΕΥ, ΙΕΠ, ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.	Βλέπε παρακάτω	
16.	Επιμέλεια Πακέτου Πόρων Διδασκαλίας και Διδακτικής Ενότητας Εκπαίδευσης Δασκάλων	Θα μπορούσε να μεταφραστεί και στα Αγγλικά ώστε να κυκλοφορήσει και σε άλλες χώρες ως οδηγός ορθών πρακτικών.	3ος		Ομάδα Εργασίας ΣΕΥ, ΙΕΠ, ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.		
17.	Αναθεώρηση Πακέτου Πόρων Διδασκαλίας και Διδακτικών Ενοτήτων Εκπαίδευσης Δασκάλων και ένθεση επιστολής έγκρισης από το Υπουργείο	Με βάση τις διορθώσεις, πραγματοποίηση τυχόν τελικών αναθεωρήσεων στο Πακέτο Πόρων Διδασκαλίας και στις Διδακτικές Ενότητες Εκπαίδευσης Δασκάλων. Ένθεση της επιστολής από τον Υπουργό Παιδείας με την οποία θα εγκρίνεται η χρήση σε πιλοτικές τάξεις του Πακέτου Πόρων Διδασκαλίας και των Διδακτικών Ενοτήτων Εκπαίδευσης Δασκάλων.	3ος		Ομάδα Εργασίας ΣΕΥ, ΙΕΠ, ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.		
18.	Σχεδιασμός και εκτύπωση του Πακέτου Πόρων Διδασκαλίας	Προτείνεται να δημιουργηθεί ένα κύριο Πακέτο Πόρων Διδασκαλίας που θα περιέχει την ύλη για όλες τις επιλεγμένες βαθμίδες εκπαίδευσης. <i>Σημείωση:</i> κατά τη σύνταξη του Πακέτου Πόρων Διδασκαλίας και τη διαδικασία διαβούλευσης μπορεί να προστεθούν εργασίες για τους μαθητές στο πρώτο σχέδιο (μετά από διαβούλευση με τη Συμμετοχική Ομάδα).	3ος	Πακέτο Πόρων Διδασκαλίας	Ομάδα Εργασίας ΣΕΥ, ΙΕΠ, ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.	Αρ. Πακέτων Πόρων Διδασκαλίας	1
Διαδικασία πιλοτικής εφαρμογής							
19.	Επιλογή σχολείων ή τάξεων όπου θα μπορεί να γίνει πιλοτική εφαρμογή	Επιλογή πιλοτικών σχολείων ή τάξεων που ακολουθούν τη μεθοδολογία του Υπουργείου Παιδείας ή του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Προτείνεται να ενταχθούν στο πρόγραμμα σχολεία τόσο από αστικές και αγροτικές περιοχές όσο και από τη νησιωτική και ηπειρωτική χώρα.	3ος		Ομάδα Εργασίας ΣΕΥ, ΙΕΠ, ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.		
20.	Σχεδιασμός και Υλοποίηση μιας	Ο σκοπός της Στρατηγικής Επικοινωνίας και Διαχείρισης Κινδύνων	3ος	Στρατηγική	Ομάδα	Αρ.	1

Αρ.	Δράση(-εις)/μέτρο(-α)	Περιγραφή δράσης	Πότε (π.χ. μήνας)	Αποτέλεσμα (παραδοτέο)	Αρμόδιοι οργανισμοί	Δείκτης μέτρησης της προόδου και στόχος	
	Στρατηγικής Επικοινωνίας και Διαχείρισης Κινδύνων	θα είναι η πρόβλεψη και η αποτροπή οποιασδήποτε σύγκρουσης που θα μπορούσε να παρουσιαστεί σχετικά με την προαγωγή των αξιών από τους συνεργάτες που έχουν αναλάβει το έργο της υλοποίησης. Η στρατηγική θα περιγράφει τα βασικά μηνύματα και τα μέσα που θα χρησιμοποιηθούν.		Επικοινωνίας και Διαχείρισης Κινδύνου	Εργασίας ΣΕΥ, ΙΕΠ, ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.	εντύπων Στρατηγικής Επικοινωνίας και Διαχείρισης Κινδύνων που εκδόθηκαν	
21.	Σχεδιασμός εργαλείων αξιολόγησης	Τα Εργαλεία Αξιολόγησης θα χρησιμοποιηθούν για την αποτίμηση των αποτελεσμάτων και τον προσδιορισμό πιθανών τομέων βελτίωσης μετά την πιλοτική εφαρμογή του Πακέτου Πόρων Διδασκαλίας σε επιλεγμένες σχολικές τάξεις. Για τον σχεδιασμό των εργαλείων αξιολόγησης θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι τα περισσότερα από τα επιθυμητά αποτελέσματα δεν θα είναι μετρήσιμα μέχρι να ενηλικιωθούν οι συγκεκριμένοι μαθητές.	3ος		Ομάδα Εργασίας ΣΕΥ, ΙΕΠ, ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.		
22.	Εκπαίδευση των δασκάλων σε πιλοτικά σχολεία	Οι δάσκαλοι θα εκπαιδεύονται σε βέλτιστες πρακτικές διδασκαλίας της δημόσιας ακεραιότητας. Στη Διδακτική Ενότητα Εκπαίδευσης Δασκάλων θα παρέχονται οδηγίες σχετικά με την εκπαίδευση των δασκάλων.	3ος		Ομάδα Εργασίας ΣΕΥ, ΙΕΠ, ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.	Αρ. δασκάλων που εκπαιδεύτηκαν	100
23.	Πιλοτική εφαρμογή σε σχολεία	Δοκιμή του εκπαιδευτικού υλικού στις τάξεις	4ος > 12ος		Ομάδα Εργασίας ΣΕΥ, ΙΕΠ, ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.	% μαθητών που έδειξαν ότι γνώριζαν αρκετά πράγματα, είχαν αποκτήσει τις δεξιότητες και άλλαξαν τη συμπεριφορά τους όπως περιγράφεται στο διδακτικό υλικό	50%
24.	Διεξαγωγή συστηματικής	Μέσω της συστηματικής παρατήρησης η Ομάδα ΣΕΥ, το	12ος		Ομάδα	% πιλοτικών	80%

Αρ.	Δράση(-εις)/μέτρο(-α)	Περιγραφή δράσης	Πότε (π.χ. μήνας)	Αποτέλεσμα (παραδοτέο)	Αρμόδιοι οργανισμοί	Δείκτης μέτρησης της προόδου και στόχος	
	παρατήρησης στα σχολεία	Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ) και η ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. θα έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με το κατά πόσον χρησιμοποιείται το Πακέτο Πόρων Διδασκαλίας, πόσο αποτελεσματικό (ή αναποτελεσματικό) είναι κατά τη γνώμη των δασκάλων, καθώς και ποιες είναι οι απόψεις των μαθητών σχετικά με τον πρακτικό χαρακτήρα των μαθημάτων. Εκείνο που προέχει σε αυτή τη φάση είναι να διαπιστωθεί εάν έχει αποτέλεσμα η προτεινόμενη διδακτική διαδικασία και όχι να αξιολογηθεί πόσες γνώσεις αποκόμισαν οι μαθητές. Οι παρατηρήσεις αυτές θα αποτελέσουν τη βάση για τις όποιες αναθεωρήσεις στην ενδεχόμενη παρουσίαση του Σταδίου 2.			Εργασίας ΣΕΥ, ΙΕΠ, ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.	τάξεων όπου έγινε παρατήρηση	
Τελική Έκθεση							
25.	Εκπόνηση Τελικής Έκθεσης	Η Τελική Έκθεση θα εισηγείται προτάσεις για την πορεία που θα πρέπει να ακολουθηθεί στο μέλλον με βάση τα αποτελέσματα της πιλοτικής εφαρμογής. Θα μπορούσε να περιλαμβάνει ακόμα μια τεχνική ενότητα όπου θα αναφέρονται αναλυτικά οι οποίες αλλαγές ή προσθήκες που θα πρέπει να γίνουν στο εκπαιδευτικό υλικό	13ος	Τελική Έκθεση	Προς συζήτηση	Αρ. τελικών εκθέσεων	1

Στάδιο 2. Ένταξη του προγράμματος στο εκπαιδευτικό σύστημα

Αρ.	Δράση	Περιγραφή δράσης
1.	Σύσταση μιας Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών για την Εκπαίδευση στην Ακεραιότητα	Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών για την Εκπαίδευση στην Ακεραιότητα θα είναι μια ομάδα εργασίας που θα απαρτίζεται από τα ίδια άτομα με εκείνα στο Στάδιο 1, αν και θα μπορούσε να γίνει προσθήκη κι άλλων μελών. Για παράδειγμα, θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν μέλη από την Επιστημονική Μονάδα του ΙΕΠ που θα μπορούν να γνωμοδοτήσουν σχετικά με την ευρύτερη ένταξη του προγράμματος στο πρόγραμμα σπουδών.
2.	Σύσταση μιας Συμμετοχικής Ομάδας	Η Συμμετοχική Ομάδα θα είναι μια ομάδα ατόμων προερχόμενων από τους οργανισμούς της κοινωνίας των πολιτών και τα πολιτικά κόμματα, τα οποία θα παρέχουν ανατροφοδότηση όταν γίνεται αναθεώρηση του περιεχομένου του Πακέτου Πόρων Διδασκαλίας που πρόκειται να παρουσιαστεί σε όλα τα σχολεία. Είναι πιθανό η ομάδα αυτή να αποτελείται από τα ίδια μέλη με εκείνα του Σταδίου 1, αν και θα είναι δυνατή η προσθήκη άλλων μελών με βάση τη διαδικασία διαβούλευσης του Υπουργείου Παιδείας.
3.	Αναθεώρηση της Έκθεσης Σταδίου 1 για τον καθορισμό των επόμενων βημάτων	Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών για την Εκπαίδευση στην Ακεραιότητα μελετά την Τελική Έκθεση που εκπονήθηκε κατά το Στάδιο 1 και αποφασίζει σχετικά με την ένταξή της στο πρόγραμμα σπουδών και την παρουσίασή της σε όλα τα σχολεία.

Αρ.	Δράση	Περιγραφή δράσης
		Εάν αποφασιστεί να παρουσιαστεί σε όλα τα σχολεία, η εν λόγω Επιτροπή εξετάζει τον αντίκτυπο στο υπάρχον ή το προτεινόμενο πρόγραμμα σπουδών και τον τρόπο ένταξης του νέου περιεχομένου. Επίσης, θα πρέπει να αποφασιστεί ποιο ή ποια αντικείμενα θα ενταχθούν, με ποια αποτελέσματα θα συνδέονται, τι μορφή θα έχουν κ.ο.κ.
4.	Αναθεώρηση και επικαιροποίηση του Πακέτου Πόρων Διδασκαλίας	Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών για την Εκπαίδευση στην Ακεραιότητα πραγματοποιεί αναθεωρήσεις/προσθήκες στο Πακέτο Πόρων Διδασκαλίας ανάλογα με την απόφαση ένταξής του στο πρόγραμμα σπουδών.
5.	Διαβούλευση με τη Συμμετοχική Ομάδα	Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών για την Εκπαίδευση στην Ακεραιότητα κοινοποιεί το αναθεωρημένο Πακέτο Πόρων Διδασκαλίας στη Συμμετοχική Ομάδα.
6.	Παρουσίαση και σχεδιασμός του Πακέτου Πόρων Διδασκαλίας	
7.	Περιγραφή του μοντέλου εκπαίδευσης δασκάλων	Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών για την Εκπαίδευση στην Ακεραιότητα καθορίζει τον τρόπο ένταξης της εκπαίδευσης στη δημόσια ακεραιότητα σε σεμινάρια για δασκάλους είτε ως μέρος της βασικής κατάρτισής τους είτε ως μέρος της επαγγελματικής επιμόρφωσής τους.
8.	Εκτύπωση και διανομή του υλικού σε όλα τα ελληνικά σχολεία	
9.	Χάραξη και υλοποίηση μιας Στρατηγικής Επικοινωνίας και Διαχείρισης Κινδύνων	Ο σκοπός της Στρατηγικής Επικοινωνίας και Διαχείρισης Κινδύνων θα είναι η πρόβλεψη και η αποτροπή οποιασδήποτε σύγκρουσης που θα μπορούσε να παρουσιαστεί σχετικά με την προαγωγή των αξιών από τους συνεργάτες που έχουν αναλάβει το έργο της υλοποίησης. Η στρατηγική θα περιγράφει τα βασικά μηνύματα και τα μέσα που θα χρησιμοποιηθούν.
10.	Χάραξη ενός Προγράμματος Παρακολούθησης και Αξιολόγησης	Το Πρόγραμμα Παρακολούθησης και Αξιολόγησης θα περιγράφει τα εργαλεία (π.χ. έρευνες, εφαρμογή πληροφοριών σχετικά με τη συμπεριφορά, άλλα εργαλεία ποιοτικής και ποσοτικής αξιολόγησης) για την αξιολόγηση του αντίκτυπου που έχει το εκπαιδευτικό πρόγραμμα στην αλλαγή της συμπεριφοράς και της στάσης των μαθητών τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα. Το πρόγραμμα θα περιλαμβάνει επίσης στρατηγικές που θα ορίζουν ένα σημείο αναφοράς και θα προδιαγράφουν τη συνακόλουθη διαδικασία παρακολούθησης.
11.	Παρουσίαση στρατηγικής εκπαίδευσης, επικοινωνίας και διανομής υλικού	Όλα τα ελληνικά σχολεία έχουν πρόσβαση σε αυτό το υλικό και το χρησιμοποιούν.
12.	Παρακολούθηση της υλοποίησης	Υλοποίηση του Σχεδίου Παρακολούθησης και Αξιολόγησης

oecd.org/corruption

